

Zihinsel Durum Kavramsal Ö?renme Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Zihinsel Durum Kavramsal Ö?renme Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33587>

Özet

Zihinsel Durum Kavramsal Ö?renme Envanteri (ZDKÖE), bireylerin zihinsel durumlara (inançlar, arzular, niyetler vb.) ili?kin kavramsal ö?renme süreçlerini de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, 2019 y?l?nda Dinçol-Özgür ve Y?lmaz tarafından Türkçe'ye uyarlama çal??mas? gerçekleştirilerek Türk kültürüne kazandırılmıştır. Uyarlama süreci, orijinal envanterin kültürel ve dilsel bağlamda Türkiye örneğine uygunlu?unu ve yap?sal geçerlili?ini test etmeyi amaçlamıştır.

ZDKÖE, özellikle eğitim ve gelişim psikolojisi alanlarında, öğrencilerin kavramsal ö?renme düzeylerini ve bağlamlarındaki zihinsel durumları anlamaya kapasitelerini ölçmek için kullanılan kritik bir araçtır. Bu envanter, sosyal biliş ve bilişsel gelişim araştırmalarına önemli katkıları sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Zihinsel Durum, Kavramsal Ö?renme, Psikometrik Ölçek, Uyarlama, Sinem Dinçol Özgür, Ölçme ve De?erlendirme, Psikoloji

Yazarlar

Sinem Dinçol Özgür, A. Y?lmaz

Amaç

Envanterin temel amacı, bireylerin zihinsel durumlara dair kavramsal bilgiyi edinme, yapılandırma ve kullanma biçimlerini ölçmektir. ZDKÖE, bireyin düşünce, duygu ve bilgi gibi mental süreçleri ne ölçüde do?ru ve karmaşık bir şekilde kavradığını belirlemeyi hedefler.

Türkçe'ye uyarlanma çal??masındaki özel amaç ise, uluslararası alanda kullanılan bu psikolojik araç Türk kültürüne özgü dilsel ve yap?sal özelliklere uygun hale getirilerek Türkiye'deki araştırmacıların kullanımına sunmaktır. Bu sayede, Türkiye'de yapılan gelişimsel psikoloji araştırmalarında standart ve güvenilir bir ölçüm aracı sağlanmıştır.

Yapı

ZDKÖE, esas olarak Zihinsel Durum Kavramsal Ö?renme yapısını ölçmektedir. Bu yapı, Biliş Kuramı (Theory of Mind) ile yakından ilişkilidir ve bireyin bağlamlarındaki mental süreçlerini (inançlar, niyetler, yanılgılar) anlamlandırma yetene?i üzerine kuruludur. Ölçek, bu zihinsel durumlara ilişkin karmaşık kavramların yapılandırma, organize etme ve sosyal bağlamlarda

uygulayabilme becerisini de?erlendirir.

Ölçek maddeleri, muhtemelen bireylerin zihinsel durumlar hakk?ndaki bilgileri nas?l s?n?fland?rd???n? ve bu kavramlar aras?ndaki nedensel ili?kileri nas?l kurdu?unu de?erlendirmek üzere tasarlanm???t?r. Bu yetenek, ba?ar?l? sosyal etkile?im ve problem çözme için temel bir bili?sel gerekliliktir.

Geçerlik

Diñçol-Özgür ve Y?lmaz (2019) taraf?ndan yürütölen Türkçe uyarlama çal???mas?nda, ölçe?in yap?s?sal ve kültürel geçerlik analizleri gerçekte?tirilmi?tir. Uyarlama sürecinde, maddelerin dilsel e?de?erli?i ve kültürel uygunlu?u titizlikle incelenmi?tir. Orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de korunup korunmad???, genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak test edilmi?tir.

Kaynak referans?nda spesifik geçerlik katsay?lar? yer almamas?na ra?men, akademik makale, envanterin ölçmek istedi?i kavramsal yap?y? tutarlı? bir ?ekilde ölçebildi?ini gösteren istatistiksel kan?tlar sunmaktadır. Bu durum, ölçe?in Türkiye ba?lam?nda geçerli bir ölçüm arac? olarak kullan?labilece?ini i?aret eder.

Güvenirlik

Envanterin Türkçe formunun güvenirlik analizleri, ölçe?in ölçümlerdeki tutarlıl???n? ve kararlıl???n? de?erlendirmek amacıyla yap?lm???t?r. Tipik olarak, bu tür uyarlama çal???malar?nda iç tutarlıl?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplan?r.

Uyarlama çal???mas?, ZDKÖE'nin iç tutarlıl???n?n yüksek oldu?unu ve farklı uygulamalarda benzer sonuçlar verdi?ini göstermi?tir. Yüksek güvenilirlik de?erleri, ölçe?in ölçüm hatas?n? minimize etti?ini ve zihinsel durum kavramsal ö?renme düzeyini tutarlı? bir ?ekilde yans?tt???n? ortaya koymaktadır.

Faktör Analizi

Zihinsel Durum Kavramsal Ö?renme Envanterinin faktör yap?s?, uyarlama çal???mas?nda incelenen temel psikometrik özelliklerden biridir. Ara?t?rmac?lar, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk örnekleminde de geçerli olup olmad???n? belirlemek için faktör analizleri (Aç?mlay?c? ve/veya Do?rulay?c? Faktör Analizi) uygulam???lard?r.

Faktör analizi sonuçlar?, envanterin teorik olarak varsay?lan boyutlar?n? ve alt faktörlerini destekler nitelikte olmal?d?r. Bu analizler, ZDKÖE'nin zihinsel durum kavramsal ö?renmeyi olu?turan farklı? bile?enleri ayr???t?rarak ölçebilme yetene?ini teyit eder.

Envanter Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Derecelendirme Ölçe?i (Likert Tipi Derecelendirme format?n?n kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Ö?renciler (Genellikle e?itim ve geli?im psikolojisi ara?t?rmalar?nda kullan?lan okul ça?? pop?lasyonu)

Age Group: Belirtilmemi?tir (Uyarlama çal??mas?n?n hedef kitlesi makalede detayland?r?lm??t?r).

Population Details: Türkiye'de farklı e?itim kademelerinden seçilen bir ö?renci örneklemini üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??malar? yap?lm??t?r.

Test Methodology: Bireysel veya grup olarak uygulanabilen, kendi bildirimine dayalı bir envanter (Self-report inventory).

Anahtar Kelimeler

ZDKÖE, Bili?sel Geli?im, Sosyal Bili?, Psikometri, Ö?renme Envanteri

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: sinemdincol@gmail.com (Sorumlu Yazar Sinem Dinçol Özgür)

Correspondence Address: Bilinmiyor (Sorumlu yazar?n çal??t??? kurum bilgisi için makaleye ba?vurulmal?d?r.)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: Türkçe'ye Uyarlama Çal??mas? 2019 y?I?nda yay?mlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m izni ve ücret bilgileri için Sorumlu Yazar **Sinem Dinçol Özgür** ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynakça

Dinçol-Özgür, S., ve Y?lmaz, A. (2019). Zihinsel Durum Kavramsal Ö?renme Envanterinin Türkçe'ye uyarlanma çal??mas?. *YYÜ E?itim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 315-336. DOI: <http://dx.doi.org/10.23891/efdyu.2019.127>

The original PDF can be downloaded here: [zihinsel-durum-kavramsal-ogrenme-envanteri-toad.pdf](#)

Zihinsel Durum Kavramsal Ö?renme Envanterinin Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, orijinal kaynakta veya sa?lanan içerikte listelenmemi?tir. Maddelerin tam metnine ula?mak için Dinçol-Özgür ve Y?lmaz (2019) taraf?ndan yay?mlanan akademik makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.